

Natuurcompensatieplan Waalre-Noord, Fase 1

Definitief

Grontmij Nederland bv
Eindhoven, 5 december 2008

Verantwoording

Titel : Natuurcompensatieplan Waalre-Noord, Fase 1
Subtitel :
Projectnummer : 247260
Referentienummer : 247260.ehv.211.R002
Revisie : 2
Datum : 5 december 2008

Auteur(s) : R. van Schijndel
E-mail adres : rob.vanschijndel@grontmij.nl
Gecontroleerd door : R. Geraeds
Paraaf gecontroleerd :
Goedgekeurd door : R. van Roosmalen
Paraaf goedgekeurd :
Contact : Zernikestraat 17
5612 HZ Eindhoven
Postbus 1265
5602 BG Eindhoven
T +31 40 265 12 11
F +31 40 244 37 97
zuid@grontmij.nl
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel.....	5
1.3	Aanpak.....	5
1.4	Leeswijzer	5
2	De voorgenomen ontwikkeling.....	6
2.1	Ligging plangebied.....	6
2.2	Landschap.....	6
2.3	Beschrijving plan.....	7
2.3.1	Inleiding.....	7
2.4	Stedenbouwkundig plan fase 1.....	7
3	Toetsingskader	10
3.1	Algemeen.....	10
3.2	Vigerend beleidskader	10
3.3	Flora- en faunawet.....	11
4	Beschermde gebieden.....	13
4.1	Natuurbeschermingswet	13
4.2	Ecologische hoofdstructuur (EHS).....	13
4.3	Groene hoofdstructuur (GHS).....	14
4.4	Bestemmingsplan	14
5	Beschermde soorten.....	15
5.1	Algemeen.....	15
5.2	Inventarisatie en toetsing.....	15
5.2.1	Flora.....	15
5.2.2	Broedvogels	16
5.2.3	Zoogdieren.....	17
5.2.4	Amfibieën	19
5.2.5	Reptielen.....	19
5.2.6	Vissen	19
5.2.7	Overige soorten	19
6	Mate van aantasting en verstoring beschermde gebieden.....	20
6.1	Algemeen.....	20
6.2	Beschrijving beschermde gebieden.....	20
6.2.1	Oever Meeris.....	21
6.2.2	Heistraat.....	22
6.2.3	Meerheide Oost	23
6.2.4	Meerheide west.....	24
6.3	Vernietiging.....	25
6.4	Verstoring.....	26
7	Toetsing beleidsregel natuurcompensatie.....	27
7.1	Algemeen.....	27

7.2	Zwaarwegend maatschappelijk belang.....	27
7.3	Alternatieve locaties.....	27
7.4	Beoordeling mitigerende maatregelen.....	28
7.5	Bepaling compensatie opgave in het kader van GHS/EHS.....	28
7.6	Bepaling compensatieopgave in het kader van de Flora en faunawet.....	29
7.7	Bepaling compensatieopgave in het kader van de Boswet.....	29
8	Compensatievoorstel.....	30
8.1	Locatiekeuze compensatiegronden.....	30
8.2	Compensatie in relatie tot nabijheid A2/A67.....	30
8.3	Beschrijving inrichtingsplan.....	31
8.3.1	Algemeen.....	31
8.3.2	Watervegetatie.....	31
8.3.3	Moeras.....	32
8.3.4	Loofbos.....	32
8.3.5	Heide.....	33
8.3.6	Vochtig schraalgrasland.....	33
8.3.7	Natte verbinding.....	34

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Waalre is voornemens woningbouw te realiseren ten noorden van de kern Waalre (Waalre-Noord, fase 1). Het gaat om het gebied tussen de huidige dorpsrand en de voormalige zandwinplas "de Meeris", ook wel bekend als het "gat van Waalre". De eventueel in het plangebied aanwezige natuurwaarden kunnen van invloed zijn op de toekomstige inrichting van het terrein. Het is daarom van belang de aanwezige natuurwaarden in een vroeg stadium van de planontwikkeling in kaart te brengen, zodat hiermee in de planvorming rekening kan worden gehouden. Daarom is eind 2007 een Flora- en faunascan uitgevoerd door Grontmij (Grontmij Nederland bv, Eindhoven, doc.nr. 238060.ehv.211.FF01WaalreNoord, rev. 01, d.d. 22 februari 2008). In deze rapportage worden de effecten van de ingreep op de aanwezige natuurwaarden nader onderzocht.

1.2 Doel

Doel van deze notitie is tweeledig. Enerzijds wordt inzichtelijk gemaakt welke natuurwaarden in het plangebied Waalre noord aanwezig zijn. Anderzijds wordt duidelijk gemaakt wat eventuele consequenties van de geplande ontwikkelingen zijn voor de in het gebied aanwezige natuurwaarden. Vervolgens wordt aangegeven of er sprake is van natuurcompensatie, en op welke manier daar invulling aan gegeven kan worden.

1.3 Aanpak

Het rapport is opgebouwd aan de hand van de provinciale beleidsregel natuurcompensatie en de Flora- en faunawet. Allereerst wordt beschreven welke beschermde natuurwaarden aanwezig zijn (soorten en gebieden). Daarna wordt aangegeven wat de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling zijn. Indien er sprake is van negatieve effecten wordt vervolgens aangegeven of compensatie en/of een ontheffing aan de orde is.

Uit de Flora- en faunascan die door Grontmij is opgesteld is duidelijk geworden dat voor een aantal soorten aanvullende inventarisaties nodig zijn. De benodigde inventarisaties worden in 2008 maart t/m september) uitgevoerd. De resultaten van deze inventarisaties worden in deze rapportage verwerkt.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de ligging van het plangebied beschreven en wordt de voorgenomen ontwikkeling van Waalre noord op hoofdlijnen toegelicht. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 het toetsingskader beschreven. Hoofdstuk 4 bevat de toetsing van beschermde gebieden, hoofdstuk 5 van beschermde soorten. In het daaropvolgende hoofdstuk wordt de mate van aantasting en verstoring bepaald. In hoofdstuk 7 wordt de voorgenomen ontwikkeling getoetst aan de beleidsregel natuurcompensatie, de Boswet en de Flora- en faunawet. Tevens wordt in dat hoofdstuk de compensatieopgave bepaald. Het laatste hoofdstuk bevat een uitwerking van de compensatieopgave tot een concreet compensatievoorstel op perceelsniveau.

2 De voorgenomen ontwikkeling

2.1 Ligging plangebied

Het plangebied "Waalre-noord, fase 1" ligt ten noorden van de kern Waalre. Het gebied wordt aan de zuidzijde begrensd door de dorpsrand van Waalre (Fazantweg). Aan de westzijde van het gebied ligt de O.L. Vrouwedijk, een doorgaande weg tussen Waalre en Valkenswaard. Aan de noordwest zijde van het plangebied ligt een nieuwbouwwijk in ontwikkeling. De noordzijde van het plangebied wordt gevormd door enkele bedrijven en een woonwagenkamp. Aan de westzijde van het plangebied ligt een voormalige zandwinplas, het gat van Waalre. De oostgrens van het plangebied wordt gevormd door een bosgebied en enkele kleinschalige graslanden.

Figuur 2.1 Ligging en foto van het plangebied

2.2 Landschap

Het plangebied bestaat uit een kleinschalig voormalig agrarisch gebied waarbinnen diverse elementen aanwezig zijn. Er is sprake van een volkstuintjescomplex, een voormalige vuilstort, kleine bosjes en kleine paardenweitjes. In het gebied liggen nog een aantal oude houtwallen, en ook in het bosgebied zijn restanten van oude hakhoutculturen aanwezig. In hoofdstuk 6 wordt nader ingegaan op de bosgebieden die in het plangebied aanwezig zijn.

2.3 Beschrijving plan

2.3.1 Inleiding

Voor de eerste fase van het nieuwe woongebied Waalre-Noord is een stedenbouwkundig plan uitgewerkt ((Stedenbouwkundig plan Waalre-Noord Fase 1, Grontmij, doc.nr. 238060R001, d.d. april 2008). Het uitwerkingskader voor dit stedenbouwkundig plan is vastgelegd in een Nota van Uitgangspunten en de Gebiedsvisie Waalre-Noord. Op basis van het woningbouwprogramma van de gemeente Waalre, dient de eerste fase voor de korte termijn (2010) plaats te bieden aan ten minste 115 woningen. Parallel aan het stedenbouwkundig plan is er tevens een energievisie opgesteld en wordt er een landschapsplan uitgewerkt voor het aangrenzende agrarisch- en natuurlandschap.

2.4 Stedenbouwkundig plan fase 1

Onderstaand volgt een planbeschrijving op hoofdlijnen. Voor een uitgebreide weergave wordt verwezen naar het Stedenbouwkundig plan.

Figuur 3.1 Stedenbouwkundig ontwerp Waalre-noord, fase 1

Het stedenbouwkundige plan Waalre-Noord sluit zorgvuldig en op een natuurlijke manier aan op de bestaande dorpsstructuur. Er wordt een evenwichtige en kwalitatief hoogwaardige afronding van de dorpsrand van Waalre gerealiseerd, met respect voor de aanwezig waarden. De aanwezige kwaliteiten van het gebied zoals de aangrenzende plas en de bosrijke oostzijde zijn richtinggevend voor het plan.

Het plan is op hoofdlijnen opgebouwd uit een drietal woonbuurten, een bebouwingslint (Heistraat oost-west), een waterroute (Heistraat noord-zuid) die het bestaande dorp en de nieuwe wijk verbindt met de plas en een aantal bijzondere openbare plekken. De nieuwe wijk wordt aan de westzijde centraal met één hoofdroute voor autoverkeer ontsloten op de Onze Lieve Vrouwedijk (OLVdijk). Deze aansluiting wordt ten behoeve van de verkeersdoorstroming en verkeersveiligheid gerealiseerd met een rotonde. Haaks op de hoofdroute worden de buurten ontsloten met verkeersluwe woonstraten. In geval van calamiteiten voorziet het plan in de ontsluiting naar het ten noorden gelegen bedrijventerrein en de zuidelijk gelegen woonwijken. Voor fietsers is de hoofdroute uitgevoerd met fietssuggestiestroken. De fietsers kunnen ter plaatse van de rotonde veilig de OLVdijk oversteken. Voor fietsers voorziet het plan aan de noord-, oost- en zuidzijde ook in diverse langzaam verkeerontsluitingen. Voetgangers vinden hun weg op de in het plan aanwezige trottoirs.

De woonbuurt 'entree' vormt letterlijk de functionele en visuele entree van het toekomstige woongebied. Aan de zijde van de OLVdijk voorziet het plan in een groene pleinruimte. De entree biedt ruimte aan maximaal 55 woningen. Aan de pleinruimte grenzen een negental geschakelde woningen die een geleidelijke overgang vormen naar de achterliggende woningen. Geschakelde woningen en twee-onder-een kap woningen begeleiden de hoofdroute. Aan de noordzijde bevinden zich vrijstaande woningen als onderdeel van het lint (Heistraat). Een drietal langgevelboerderijen vormen aan de oostzijde de overgang naar een eigentijdse 'moestuin' en naastgelegen bosgebied. De langgevelboerderijen zijn ook onderdeel van de waterroute. Nabij de rotonde bij de entree van het woongebied is voorzien in een bijzonder woonobject. Dit object vormt een accent door de hoogte (3 lagen met kap) en biedt ruimte aan maximaal 9 appartementen.

De waterbuurt grenst aan de plas en is ook grotendeels op het water georiënteerd. Op de overgang van de woonbuurt naar het water is een brede groene boulevard geprojecteerd. Het betreft een extensief verblijfsgebied, uitsluitend toegankelijk voor voetgangers en fietsers. De waterbuurt biedt ruimte aan maximaal 92 grondgebonden woningen. Aan de westzijde vormen vrijstaande woningen de overgang naar de bestaande villawijk. Aansluitend zijn vrijstaande woningen opgenomen aan de zuidzijde als onderdeel van het lint (Heistraat). Centraal in de buurt zijn geschakelde woningen en twee-onder-een kap woningen geprojecteerd. Hier bestaat de mogelijkheid om de 27 starterswoningen te realiseren. Ter plaatse van een pleinruimte is een bestaande woning (boerderijtype) ingepast, door middel van groen en een nieuw te realiseren langgevelboerderij. Het stedenbouwkundig accent ligt op de woningen direct grenzend aan de plas. Hierbij is het woningprogramma gedifferentieerd; vrijstaand, twee-onder-een kap en geschakeld. Aan de noordzijde, grenzend aan de boulevard en het water, is voorzien in een bijzonder woonobject. Dit object vormt een accent door de hoogte (4 lagen met kap) en biedt ruimte aan maximaal 16 appartementen. Direct ten noorden van de waterbuurt wordt een voormalige stortplaats getransformeerd naar een kwalitatief en recreatief groengebied.

Het oostelijk deel van het plan betreft de bosbuurt. Deze buurt is opgespannen tussen twee bestaande groenelementen. Het bosmilieu vormt ook de inspiratie voor deze buurt. De bosbuurt biedt ruimte aan maximaal 63 grondgebonden woningen. Het betreft voornamelijk geschakelde woningen en twee-onder-een kap woningen. Aan de noordzijde, als onderdeel van het lint (Heistraat) zijn vrijstaande woningen gepland. Ook de hoekwoningen zijn opgenomen als vrijstaande woning. Een bijzonder element in de bosbuurt is een viertal vrijstaande woningen, exclusief gelegen in een bestaand bosperceel aan de westzijde van de buurt.

De groenstructuur bestaat uit boombeplanting die het lint (Heistraat) en de waterroute begeleiden. Ter plaatse van de entree worden in aansluiting op de groene pleinruimte haagblokken toegepast. In de waterbuurt worden de binnenterreinen voorzien van groene 'eilanden' van gras met bomen. De bosbuurt kenmerkt zich door twee brede groenzones die de woonstraatjes begeleiden. Ter plaatse wordt boom- en struikbeplanting aangebracht in combinatie met wadi's.

In het gehele plan wordt een duurzaam watersysteem toegepast. Dit houdt in dat het hemelwater wordt gescheiden van het huishoudelijk afvalwater. Het hemelwater wordt ter plaatse geïnfiltreerd onder de verharding en in wadi's. Ter plaatse van de waterbuurt wordt het hemelwater (deels) oppervlakkig afgevoerd naar de plas. Zie ook paragraaf 4.4. Duurzaamheid komt tevens tot uiting in de fiets- en wandelroutes, het groen(beheer), duurzaam spelen en ontmoeten (sociaal) en beheervriendelijke materialisering van de openbare ruimte.

In het plan is een minimale parkeernorm van 1,7 gehanteerd. Parkeren in de openbare ruimte vindt voornamelijk plaats op binnenterreinen. Hiermee wordt voorkomen dat het 'blik' het straatbeeld domineert. In de bosbuurt is gekozen voor haaksparkeren. Deze parkeerplaatsen zijn geïntegreerd met de groenvoorziening. Voor vrijstaande woningen geldt als voorwaarde dat op eigen terrein wordt voorzien in ten minste twee volwaardige parkeerplaatsen. Ter plaatse van de binnenterreinen is het wel van belang dat er een kwalitatief hoogwaardige en uniforme overgang wordt gerealiseerd naar de aangrenzende tuinen.

Voldoende speelruimte is een basisvoorwaarde voor een nieuwe woonbuurt of woonwijk. Het plan Waalre-Noord voorziet in de ruimtelijke opzet in speelplekken en in ontmoetingsplekken voor de oudere jeugd. Daarbij is rekening gehouden met een voldoende spreiding van de plekken in het plan.

3 Toetsingskader

3.1 Algemeen

Het natuur- en soortenbeleid krijgt in Nederland enerzijds vorm via de Wet op de Ruimtelijke Ordening en de Natuurbeschermingswet, anderzijds via de Flora- en faunawet. In dit hoofdstuk wordt een korte toelichting gegeven op het natuurbeleid van diverse overheden waarmee rekening moet worden gehouden bij ruimtelijke ingrepen en de wijze waarop dit moet worden getoetst.

3.2 Vigerend beleidskader

De Nota Ruimte (Ministeries van VROM, LNV, VenW en EZ, 2006) stelt dat ruimtelijke ingrepen in bepaalde beleidsmatig vastgestelde gebiedscategorieën moeten worden getoetst op mogelijke negatieve effecten voor aanwezige natuur- en landschapswaarden. Deze toetsing volgens het "Nee-tenzij-principe" (zie tabel 2.1) is nader uitgewerkt in de Notitie toepassing compensatiebeginsel Noord-Brabant 1997 (1999) en is verder aangescherpt in de "Beleidsregel Natuurcompensatie" (2005a). Hoofduitgangspunt daarbij is dat er per saldo geen verlies aan natuur- en landschapswaarden mag plaatsvinden.

Tabel 2.1 Procedure "Nee-tenzij-principe"

A.	
Vraag:	Gaan bij de ingreep belangrijke natuur- en/of landschapswaarden verloren?
Ja	➔ dan B.
Nee	➔ dan is het compensatiebeginsel niet aan de orde.
B.	
Vraag:	Gaat het om een zwaarwegend maatschappelijk en/of economisch belang?
Ja	➔ dan C.
Nee	➔ dan wordt de ingreep niet toegestaan.
C.	
Vraag:	Zijn er andere locaties mogelijk waarbij geen waarden verloren gaan?
Ja	➔ dan dient de ingreep daar plaats te vinden.
Nee	➔ dan dienen de nadelige effecten zoveel als mogelijk verminderd te worden (mitigatie) en pas dan is compensatie aan de orde.

Het compensatiebeginsel maakt strikt genomen geen deel uit van de beschermingsformules en geldt ook niet voor alle gebiedscategorieën. Pas als er na mitigatie nog sprake is van negatieve effecten komt compensatie in beeld.

Een en ander betekent dat eerst aan de drie hierboven genoemde voorwaarden moet worden voldaan, voordat gesproken kan worden over compensatie. Compensatie vormt derhalve pas een eventuele 4^e stap.

Getoetst worden ingrepen in of nabij de onderstaande gebiedscategorieën:

- Europees beschermde gebieden en soorten (Habitat- en Vogelrichtlijn);
- de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) uit het Structuurschema Groene Ruimte (SGR) (Beheergebied, Reservaatgebied, Zoekgebied Ruime Jas, Natuurontwikkelingsgebied, Ecologische verbindingzone);
- de Groene Hoofdstructuur-Natuur (GHS-Natuur) uit het Streekplan Noord-Brabant 2002 (Natuurparel, Overig bos- en natuurgebied, Ecologische verbindingzone);
- de GHS-Landbouw (Leefgebied kwetsbare soorten, Leefgebied struweelvogels, Natuurontwikkelingsgebied);
- de Agrarische Hoofdstructuur AHS-Landschap (RNLE-landschapsdeel, Leefgebied dassen, Waterpotentiegebied);
- bossen en beplantingen buiten de GHS die planologisch bescherming genieten in bestemmingsplannen, onder de Boswet en/of APV's.

3.3 Flora- en faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze wet bundelt de bepalingen over soortenbescherming die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen. Ook is in deze wet opnieuw vastgesteld welke planten- en diersoorten in Nederland beschermd zijn. Belangrijkste consequentie van deze nieuwe wet is dat ontheffing moet worden aangevraagd voor uitvoeringswerkzaamheden in de meest brede zin van het woord, als een soort of leefgebied van een beschermde soort door deze werkzaamheden kan worden aangetast. Dat geldt voor alle beschermde soorten, waaronder een groot aantal vrij algemeen voorkomende soorten.

Bij het indienen van een aanvraag voor een ontheffing op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt door de wetgever het "nee-tenzij-principe" als uitgangspunt gehanteerd. Dit betekent dat bij de aanvraag voor een ontheffing een uitgebreide motivering en nadere onderbouwing moet worden toegevoegd. Deze situatie geeft echter niet geheel de intenties van de wetgever weer. De wetgever beoogt niet om voor zeer algemene, niet bedreigde soorten tot een intensieve toetsing ten behoeve van een ontheffing van de bepalingen in de Flora- en faunawet te komen.

Deze situatie is, door middel van de AMVB artikel 75 van de Flora- en faunawet (Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen) per 23 februari 2005 aangepast. Deze AMVB verdeelt de onder de wet beschermde soorten in drie categorieën, te weten:

1	Algemene soorten	Zeer algemene soorten (genoemd in Tabel 1 van de AMVB) en voor de meeste situaties vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag.
2	Overige soorten	Soorten die genoemd zijn in Tabel 2 van de AMVB. Voor de meeste situaties vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag indien men werkt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Zonder gedragscode dient men een ontheffing aan te vragen waarin met een lichte toetsing kan worden volstaan.
3	Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMVB	Soorten die genoemd zijn in Tabel 3 van de AMVB. Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt ten aanzien van deze soorten dat er altijd een ontheffing moet worden aangevraagd waarvoor een uitgebreide toets geldt.

Vogelsoorten zijn niet in de verschillende tabellen opgenomen. Alle vogelsoorten genieten in Nederland een gelijke bescherming. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling als u handelt volgens een goedgekeurde gedragscode. Voor alle andere activiteiten moet een ontheffing worden aangevraagd. Voor vogels geldt vooral dat in het broedseizoen sprake zal zijn van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. Als werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn.

Samengevat kan worden geconcludeerd dat voor de meeste situaties thans een vrijstelling geldt. Voor bepaalde typen werkzaamheden geldt een vrijstelling als men handelt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode. In een gedragscode wordt beschreven hoe men bij de geplande werkzaamheden er voor zorg draagt dat schade aan beschermde soorten dieren en planten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. De gedragscode moet aangeven hoe men in de praktijk "zorgvuldig handelt".

In specifieke gevallen moet een ontheffing worden aangevraagd die aan een lichte (bij soorten uit tabel 2) of uitgebreide (bij soorten uit tabel 3 of voor vogels) toetsing wordt onderworpen.

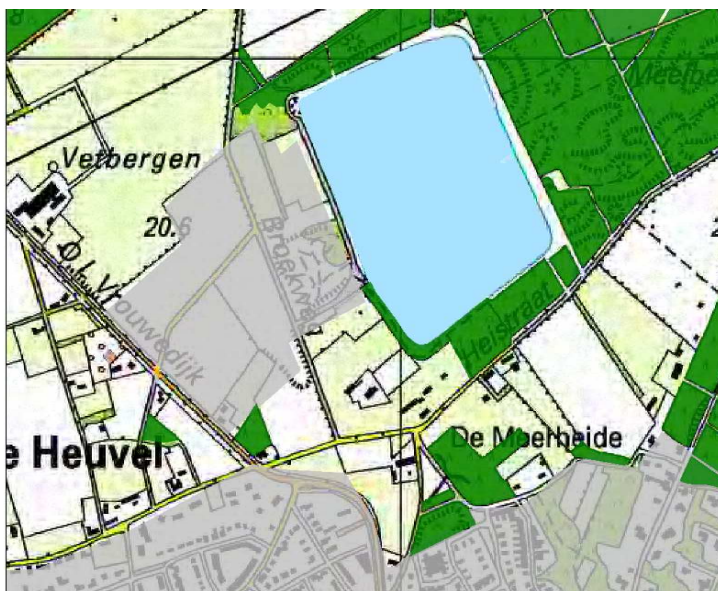
4 Beschermd gebieden

4.1 Natuurbeschermingswet

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een gebied dat is beschermd volgens de Natuurbeschermingswet van 1998 (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden c.q. Natura2000- gebieden). In de nabije omgeving liggen geen gebieden die wel in dit beschermingsregime vallen.

4.2 Ecologische hoofdstructuur (EHS)

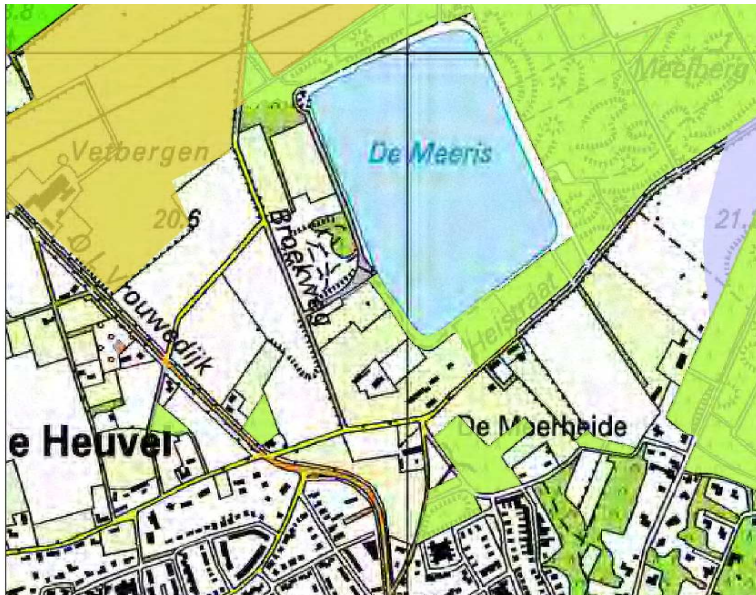
De in het plangebied gelegen bosjes maken allen onderdeel uit van de EHS en hebben als natuurdoeltype "Multifunctioneel bos". Daarnaast is het bosgebied ten oosten van het plangebied volledig opgenomen in de EHS (zie bijlage 2 voor een gedetailleerde kaart).

Figuur 4.1 Ecologische hoofdstructuur Waalre Noord

4.3 Groene hoofdstructuur (GHS)

De bosjes in het plangebied zijn opgenomen in de provinciale GHS (bijlage 3) als “overig bos- en natuurgebied” (zie bijlage 3 voor een gedetailleerde kaart). Het gebied ten noorden van het plangebied is aangeduid als struweelvogelgebied.

4.4 Bestemmingsplan

Ter plaatse van het plangebied vigeert grotendeels het bestemmingsplan Landelijk gebied, 1981. Het betreft de volgende vigerende bestemmingen:

- Agrarisch gebied zonder bebouwing;
- Agrarisch gebied met landschappelijke waarde;
- Agrarische bebouwing;
- Bos;
- Woondoeleinden I.

Voor het zuidelijke deel van het plangebied vigeert een Uitbreidingsplan in hoofdzaak, herziening 1963, bestemming agrarisch gebruik III.

De strook langs de oever van de Meeris is bestemd als “natuurgebied”, volgens het vigerende bestemmingsplan natuurgebieden.

5 Beschermden soorten

5.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de inventarisatie van planten- en diersoorten binnen het plangebied Waalre-noord. Er wordt aangegeven welke volgens de Flora- en faunawet beschermde soorten in het gebied zijn waargenomen of te verwachten zijn. Voor in aantal soortgroepen is in 2008 nog nader onderzoek verricht, de resultaten van dit onderzoek zijn vervolgens in deze rapportage verwerkt. De volledige bevindingen van de inventarisaties zijn terug te vinden in het rapport "Resultaten inventarisaties Waalre Noord" (Grontmij, d.d. 6-11-08).

Per soort worden steeds de volgende gegevens aangeduid:

- Naam
- Jaar Het meest recente jaar waarin de soort daadwerkelijk is waargenomen;
- Gebiedsfunctie De functie die het gebied heeft voor de betreffende soort.
Daarbij worden onderscheiden:
 - Flora*
 - Mogelijke groeiplaats;
 - Groeiplaats.
 - Fauna*
 - Mogelijk leefgebied;
 - Leefgebied;
 - Mogelijk foerageergebied;
 - Foerageergebied.
- FF Beschermde soort in het kader van de Flora- en fauna wet, met bijbehorende categorie-indeling, (tabel 1, 2 of 3);

In navolging van de indeling in de Flora- en faunawet wordt er onderscheid gemaakt in diverse relevante soortgroepen, te weten planten, zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden. In deze laatste categorie zijn onder andere dagvlinders, libellen en slakken opgenomen. Bij zoogdieren wordt apart ingegaan op grondgebonden zoogdieren en vleermuizen, vanwege hun verschil in leefwijze en daarmee te verwachten effecten van de maatregelen. Er wordt per soortgroep gemotiveerd of een ontheffingsaanvraag noodzakelijk is en voor welke soorten.

5.2 Inventarisatie en toetsing

5.2.1 Flora

De provincie Noord-Brabant heeft het plangebied in 1999 geïnventariseerd op het voorkomen van bijzondere plantensoorten.

Tabel 5.1 Waargenomen plantensoorten

Naam	Jaar	Gebiedsfunctie	FF 1	FF 2	FF 3
Grasklokje (<i>Campanula rotundifolia</i>)	1999	Standplaats	X		
Brede wespenorchis (<i>Epipactis helleborine</i>)	1999	Standplaats			

Het Grasklokje en de Brede wespenorchis zijn beide soorten die in Noord-Brabant algemeen voorkomen. Beide soorten zijn opgenomen op tabel 2 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt een vrijstelling ten aanzien van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

5.2.2 Broedvogels

Het plangebied is in 1999 voor het laatst door de Provincie Noord-Brabant op broedvogels geïnteriseerd. Tijdens deze inventarisatie zijn in het plangebied en de directe omgeving diverse broedgevallen van Rode lijstsoorten en provinciale aandachtsoorten geconstateerd. In tabel 5.2 zijn de waarnemingen van de belangrijkste soorten (Rode lijst en FF-wet) aangegeven.

Tabel 5.2 Aangetroffen en mogelijk aanwezige broedvogels

Naam	Jaar	Gebiedsfunctie	Rode lijst						
			GE	KW	BE	EB	VNW	VN	
Boerenwaluw (<i>Hirundo rustica</i>)	2005	Leefgebied	X						
Koekoek (<i>Cuculus canorus</i>)	2005	Leefgebied	X						
Groene specht (<i>Picus viridis</i>)	2005	Leefgebied	X						
Kneu (<i>Carduelis cannabina</i>)	2005	Leefgebied	X						
Kerkuil (<i>Tyto alba</i>)	2008	Leefgebied		X					

Bron: Rode lijst 2004. VN= uit Nederland verdwenen, VNW= uit het wild verdwenen, EB= ernstig bedreigd, BE= bedreigd, KW= kwetsbaar, GE= gevoelig

Naar verwachting broeden naast deze aandachtsoorten nog diverse algemene vogelsoorten binnen het plangebied. Alle in Europa inheemse vogelsoorten genieten bescherming onder de Flora- en faunawet. In de praktijk betekent dit dat vooral in het broedseizoen sprake zal zijn van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. Als dergelijke verblijfplaatsen niet aanwezig zijn, en wanneer werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden, zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn (Brochure "Buiten aan het werk? Ministerie van LNV, 2005). De toetsende instantie (DLG) hanteert de regel dat enkel holen of nesten van de volgende soorten jaarrond beschermd zijn: Grote- en kleine bonte specht, Zwarte en Groene specht, uilen en boombewonende roofvogels.

Vanwege de aanwezigheid van een aanzienlijke hoeveelheid bos, is het plangebied geschikt voor spechten en roofvogels. Er zijn derhalve mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig in het plangebied die jaarrond bescherming genieten. In het voorjaar van 2008 is een aantal veldbezoeken uitgevoerd om de aanwezigheid van jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen vast te stellen. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat in het plangebied 1 jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats van de Kerkuil aanwezig is in een schuur aan de Heistraat. Als de schuur gesloopt wordt dient een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden.

5.2.3 Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

Bij de Zoogdierverseniging VZZ zijn uit het plangebied geen waarnemingen van zoogdieren bekend. Vandaar dat op basis van de inrichting van het plangebied, de habitateisen en regionale verspreiding van de verschillende soorten zoogdieren een inschatting is gemaakt van soorten die momenteel (al dan niet permanent) van het plangebied gebruik zullen maken.

Tabel 5.3 *Mogelijk aanwezige zoogdieren*

Naam	Jaar	Gebiedsfunctie	FF 1	FF 2	FF 3
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)	-	Mogelijk leefgebied	X		
Bunzing (<i>Mustela putorius</i>)	-	Mogelijk leefgebied	X		
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	-	Mogelijk leefgebied	X		
Bosspitsmuis (<i>Sorex araneus/coronatus</i>)	-	Mogelijk leefgebied	X		
Dwergmuis (<i>Micromys minutus</i>)	-	Mogelijk leefgebied	X		
Dwergspitsmuis (<i>Sorex minutus</i>)	-	Mogelijk leefgebied	X		
Eekhoorn (<i>Sciurus vulgaris</i>)	-	geen leefgebied		X	
Egel (<i>Erinaceus europaeus</i>)	-	Mogelijk leefgebied	X		
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	-	Mogelijk leefgebied	X		
Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	-	Mogelijk leefgebied	X		
Ondergrondse woelmuis (<i>Microtus subterraneus</i>)	-	Mogelijk leefgebied	X		
Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)	-	Mogelijk leefgebied	X		
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	-	Mogelijk leefgebied	X		
Vos (<i>Vulpes vulpes</i>)	-	Mogelijk leefgebied	X		

Het betreft vrijwel allemaal zeer algemeen voorkomende soorten met een brede ecologische amplitudo, met uitzondering van de Eekhoorn. De algemene soorten zijn terug te vinden in tabel 1 van de Flora- en faunawet. De soorten uit tabel 1 van de Flora- en faunawet komen in Nederland algemeen tot zeer algemeen voor. Geen van deze algemene soorten staat op de Rode Lijst of de bijlagen II en IV van de Habitatrichtlijn. Hierdoor vallen ze onder beschermingscategorie 1. Met het van kracht worden van de AMVB art. 75 van de Flora- en faunawet geldt voor deze soorten ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling.

De Eekhoorn is opgenomen in tabel 2 van de Flora- en faunawet, dat betekent dat voor deze soort een ontheffing van de Flora- en faunawet dient te worden aangevraagd, tenzij gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Met name de nesten van Eekhoorns zijn beschermt. Daarom is het plangebied in het voorjaar van 2008 onderzocht op de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van de Eekhoorn. Tijdens deze inventarisaties zijn geen Eekhoorns of sporen van Eekhoorns waargenomen. Het plangebied is dus geen leefgebied van de Eekhoorn.

Vleermuizen

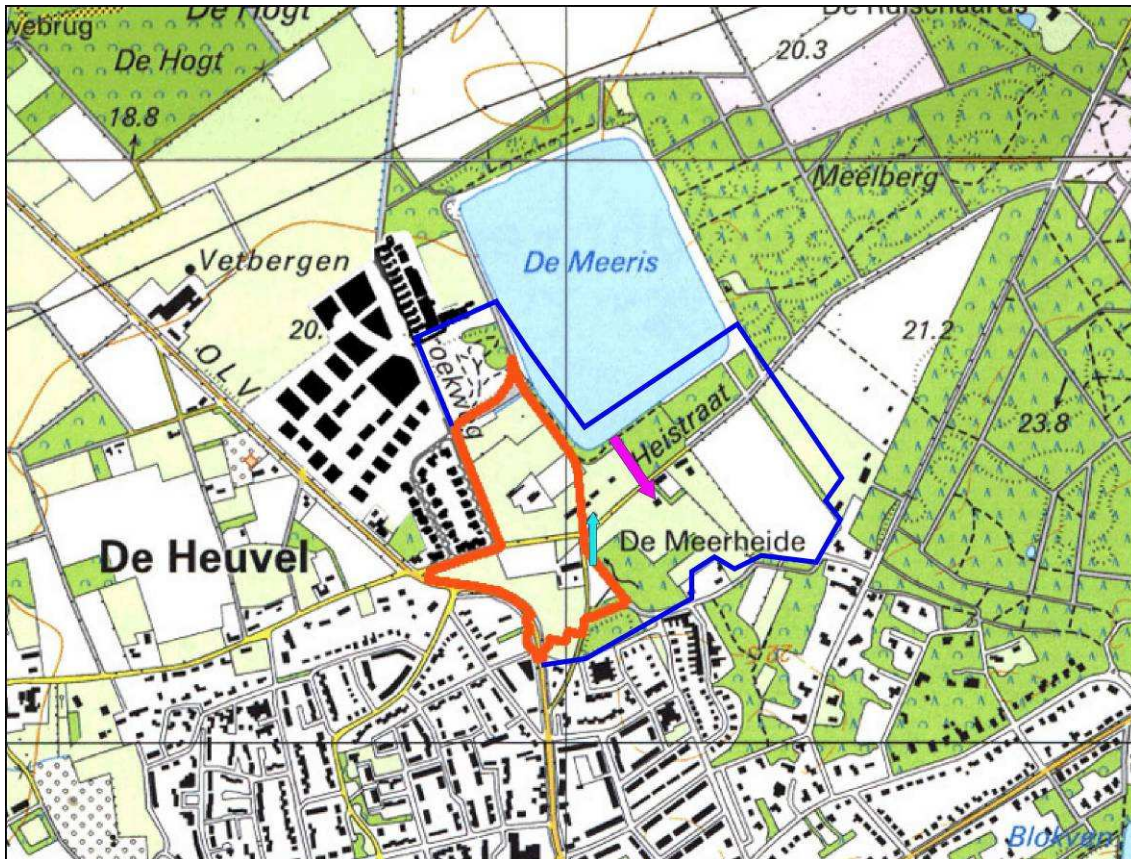
Uit het plangebied en de directe omgeving is bij de VZZ geen enkele waarneming van een vleermuis bekend. Het plangebied is op grond van de aanwezige habitats mogelijk leefgebied van een aantal soorten vleermuizen. Het feit dat er geen inventarisatiegegevens bekend zijn, wil niet zeggen dat deze soortgroep in het plangebied ontbreekt. Vandaar dat in 2008 een onderzoek is uitgevoerd naar het voorkomen van vleermuizen. In tabel 5.4 is een overzicht opgenomen van soorten die zijn aangetroffen tijdens het onderzoek.

Tabel 5.4 *Aangetroffen vleermuizen*

Naam	Jaar	Gebiedsfunctie	FF 1	FF 2	FF 3
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	2008	Leefgebied			X
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	2008	Leefgebied			X

Het vlermuizenonderzoek heeft aangetoond dat het plangebied wordt gebruikt door 2 vlermuissorten, de Laatvlieger en Gewone dwergvleermuis (tabel 5.4). De Laatvlieger is verspreid over het plangebied waargenomen. Van deze soort zijn geen vaste vliegroutes of verblijfplaatsen waargenomen. De Gewone dwergvleermuis is in grotere aantallen waargenomen in het hele plangebied. Er is sprake van 2 duidelijke migratieroutes van deze soort (figuur 5.1). Vaste rust- en verblijfplaatsen van de Gewone dwergvleermuis zijn niet aangetroffen. Er zijn geen andere soorten vlermuizen in het plangebied waargenomen.

Alle soorten vlermuizen zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en vallen daardoor onder het zwaarste beschermingsregime. Ten aanzien van ruimtelijke ingrepen moet voor deze soorten een ontheffing van de Flora- en faunawet worden aangevraagd wanneer verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. In dit geval zal dat zo zijn wanneer de laanbeplanting of bosrand wordt gekapt.

Figuur 5.1: Migratieroutes van de Gewone dwergvleermuis in het plangebied (paarse en blauwe pijlen)

5.2.4 Amfibieën

Bij de Stichting RAVON (Reptielen, Amfibieën en Vissen Onderzoek Nederland) en de provincie Noord-Brabant is uit het plangebied slechts 1 waarneming van een amfibie in het plangebied bekend. In meerdere aangrenzende kilometerhokken zijn echter wel waarnemingen van (zwaar) beschermde soorten gedaan. Vandaar dat in 2008 door Grontmij aanvullend onderzoek is gedaan naar de aanwezigheid van Amfibieën. De resultaten van dit onderzoek zijn verwerkt in tabel 5.5.

Tabel 5.5 aanwezige amfibieën

Naam	Jaar	Gebiedsfunctie	FF 1	FF 2	FF 3
Kleine watersalamander (<i>Triturus vulgaris</i>)	2008	Leefgebied	X		
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	2008	Leefgebied	X		
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	2008	Leefgebied	X		
Bastaardkikker (<i>Rana esculenta</i>)	2008	Leefgebied	X		

In het plangebied is oppervlaktewater aanwezig in de vorm van sloten en de zandwinplas. De sloten zijn vanwege de slechte waterkwaliteit of het gebrek aan water slechts in beperkte mate geschikt als leefgebied voor amfibieën. De zandwinplas heeft een vrij gevarieerde oevervegetatie met ondiep water, welke geschikt is voor amfibieën. De plas zelf is vrij diep en er zijn diverse vissoorten aanwezig, waardoor de plas minder geschikt is voor amfibieën. De aangetroffen soorten zijn dan ook algemene soorten die weinig kritisch zijn ten opzichte van hun leefomgeving. Deze soorten zijn opgenomen in tabel 1 van de Flora- en faunawet. Voor soorten uit tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt een vrijstelling ten aanzien van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

5.2.5 Reptielen

Bij de stichting RAVON zijn meerdere waarnemingen bekend van de Levendbarende hagedis. De Levendbarende hagedis is waargenomen ten noordoosten van het plangebied op een klein heideveldje. De Levendbarende hagedis komt ook voor in wegbermen, grazige vegetaties en bosranden. Ook de Hazelworm kan in dergelijke gebieden voorkomen. In het plangebied zijn tijdens de inventarisaties in 2008 geen reptielen aangetroffen. Plaatselijk lijken kleine delen geschikt als biotoop voor de Levendbarende hagedis, maar waarschijnlijk zijn de oppervlakten geschikt biotoop te klein en is er te veel verstoring door recreanten in het gebied.

5.2.6 Vissen

Bij de stichting RAVON zijn geen waarnemingen bekend van vissen. De in het plangebied aanwezige zandwinplas is echter wel geschikt voor vissen. Tijdens de inventarisatie van de oeverzone van deze plas zijn geen beschermde vissen in aangetroffen. Ondanks dat de inventarisatie van vissen verre van volledig is, is duidelijk geworden dat er geen geschikte leefgebieden voor beschermde soorten vissen aanwezig zijn. Door de vis- en duikvereniging zijn ook nooit beschermde soorten vissen in het gebied waargenomen.

5.2.7 Overige soorten

Er zijn geen waarnemingen bekend van overige beschermde soorten. Op grond van de habitateisen en verspreiding van de overige beschermde soorten en op basis van de huidige inrichting van het plangebied, is de aanwezigheid van overige beschermde diersoorten niet te verwachten.

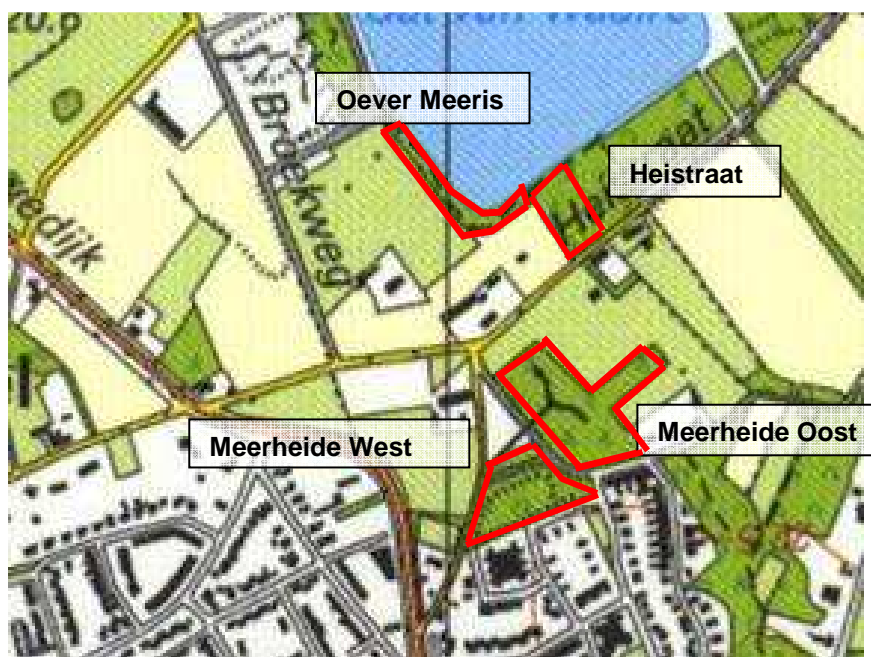
6 Mate van aantasting en verstoring beschermde gebieden

6.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden de effecten van de voorgenomen ontwikkeling van Waalre Noord op de aanwezige beschermde natuurwaarden beschreven. In hoofdstuk 4 is aangegeven dat er sprake is van gebieden die beschermd zijn volgens de Ecologische hoofdstructuur en de Groene hoofdstructuur. Daarnaast komen in het plangebied mogelijk soorten voor die beschermd zijn volgens de Flora- en faunawet. In dit hoofdstuk wordt per beschermingscategorie beschreven wat de effecten van de voorgenomen ontwikkeling zijn. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt door vernietiging en verstoring. De effecten op de EHS en GHS worden gezamenlijk beschreven omdat de bescherming van de EHS is gewaarborgd in de provinciale beleidsregel natuurcompensatie (provincie Noord-Brabant, 2005). Met andere woorden, alle gebieden die zijn aangeduid als EHS zijn ook opgenomen in de GHS.

6.2 Beschrijving beschermde gebieden

In het plangebied zijn een aantal bospercelen aanwezig. Om in de beschrijving een onderscheid te kunnen maken is per perceel een aparte naam gegeven, deze zijn aangeduid op de kaart in figuur 6.1.

Figuur 6.1 Plangebied met de verschillende bosgebieden

6.2.1 Oever Meeris

De oeverzone in de zuidwestelijke hoek van de zandwinplas de Meeris is aangeduid als GHS, overig bos- en natuurgebied. Deze zone heeft een oppervlakte van circa 4032m² en bestaat uit een houtwal en rietvegetatie. Zomereik en Wilg domineren de houtwal, daarnaast komt plaatselijk ook Vlier, Berk en Populier voor. De oeverzone is vrij smal en bestaat uit een monotone rietvegetatie met een breedte van enkele meters. In de houtwal ligt een intensief gebruikt wandelpad. In de rietoever zijn een aantal visplaatsen aangelegd.

Oever van de Meeris met de houtwal

Houtwal aan de oever van de Meeris

6.2.2 Heistraat

Tussen de Meeris en de heistraat ligt een groot bosgebied. Het bos bestaat voornamelijk uit Amerikaanse eik, Grove den, Zomereik en Reuzen zilverspar. Er geen sprake van een goed ontwikkelde kruid- en struiklaag. Plaatselijk is Amerikaanse vogelkers vrij talrijk aanwezig. Het bos is vrij monotoon qua leeftijdsopbouw (15-30jr). De oppervlakte van het deel van het bos dat verdwijnt bedraagt ongeveer 3493m².

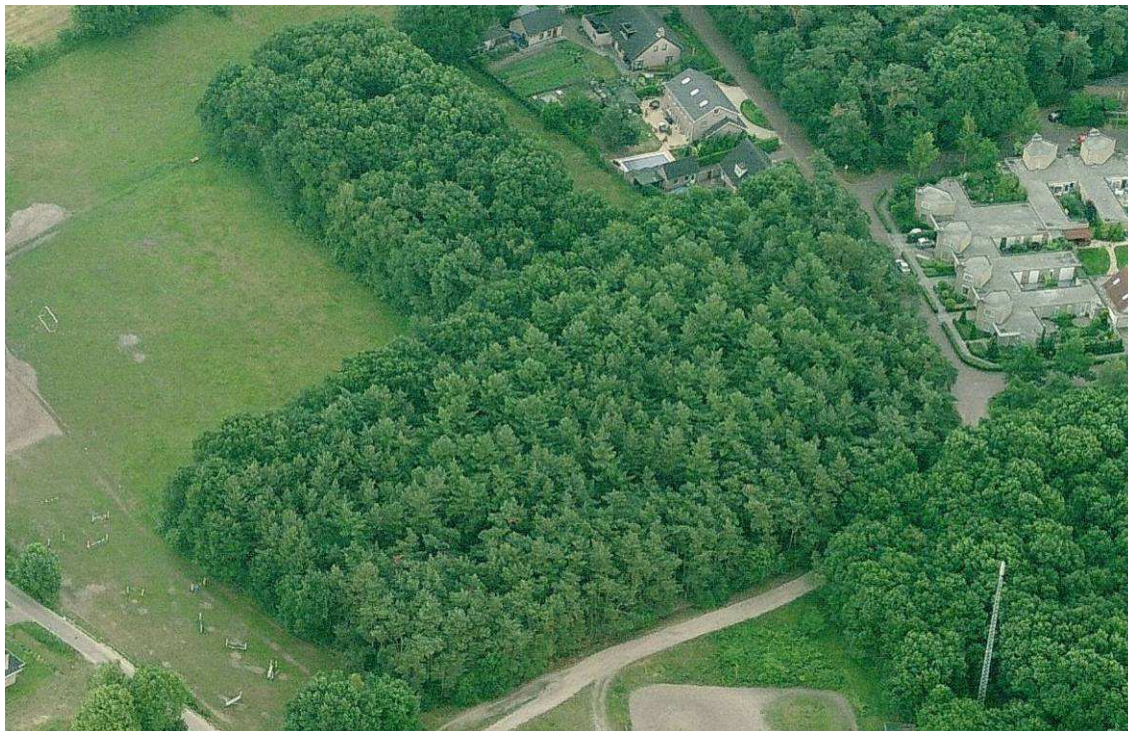

Westelijke rand van het perceel

Centrale deel van het perceel, gemengd bos met weinig ondergroei

6.2.3 Meerheide Oost

Het bos Meerheide is onder te verdelen in twee bostypen, naaldbos met voornamelijk grove den Weymouth den en Japanse larix, en gemengd loofbos met vooral Zomereik. Het naaldbos heeft een vrij dichte ondergroei van Bochtige smele, Berk en Amerikaanse vogelkers. De leeftijd van het naaldbos is monotoon en ligt naar verwachting tussen de 40 en 70 jaar. De oppervlakte van dit deel van het bos bedraagt 11.193m².

Het oostelijk deel van het bos bestaat uit gemengd loofbos waarin Zomereik domineert. Verder zijn soorten als Berk, Hazelaar, Vlier en Vuilboom aanwezig. Er is sprake van een matig ontwikkelde kruid en struiklaag met Braam en Klimop. De ouderdom van de Zomereiken ligt tussen de 60 en 90 jaar. De oppervlakte van het loofbos bedraagt 2.811m². In totaal bedraagt de oppervlakte van het bos Meerheide oost dus $11.193 + 2.811 = 14.004\text{m}^2$.

Westelijk deel van het bos

Gemengd loofbos met vooral Zomereik

6.2.4 Meerheide west

Het bosgebied Meerheide west ligt beduidend hoger dan de omliggende percelen. De randen bevatten zeer oude hakhoutstoven (Zomereik). Het overig deel van het gebied is aangeplant met Zomereik. De oppervlakte van het gebied bedraagt circa 6515m².

Centrale deel van bosperceel

Rand van bosperceel met oude Zomereiken

6.3 Vernietiging

EHS/GHS

In het kader van de voorgenomen ontwikkeling van Waalre Noord wordt de EHS/GHS op 4 plaatsen vernietigd, te weten;

- **Oever Meeris**

Op deze locatie wordt een boulevard aangelegd, de aanwezige beplanting en rietoever zal volledig verdwijnen. De oppervlakte die vernietigd wordt bedraagt 4032m².

- **Heistraat**

In het stedenbouwkundig plan Waalre Noord wordt op deze locatie een deel van het bos gekapt om plaats te maken voor de bouw van een aantal woningen. De oppervlakte die vernietigd wordt bedraagt 3493m².

- **Meerheide Oost**

Het merendeel van dit bosperceel blijft gehandhaafd in het stedenbouwkundig plan. Het oostelijke deel van het bosgebied maakt in het stedenbouwkundig plan echter plaats voor woningbouw. Concreet betekent dit dat het aanwezige loofbos verdwijnt. De oppervlakte van het loofbos dat vernietigd wordt bedraagt 2811m².

- **Meerheide west**

Op het verhoogde perceel worden volgens het stedenbouwkundig plan een aantal woningen gerealiseerd. Hierbij blijft de begroeiing aan de randen van het perceel gehandhaafd, waardoor ook de oude hakhoutstoven in tact blijven. Het centrale deel van het aanwezige bos zal als gevolg van de voorgenomen woningbouw verdwijnen. De oppervlakte die vernietigd wordt bedraagt 3845m²

In totaal wordt er 14.181m² EHS/GHS vernietigd.

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling van Waalre Noord is er sprake van vernietiging van 14.181m² bos dat onderdeel uit maakt van de GHS en EHS.

Flora- en Faunawet

In het kader van de geplande ontwikkeling van Waalre Noord wordt mogelijk een vaste ruste en verblijfplaats van de Kerkuil vernietigd. Daarnaast wordt één van de twee aanwezige migratieroutes van de Gewone dwergvleermuis vernietigd. De andere migratieroute wordt gevormd door laanbeplanting die in het stedenbouwkundig plan behouden blijft en versterkt wordt. De migratieroute die aangetast wordt ligt langs een bosrand, deze bosrand zal enkele tientallen meters opschuiven. Feitelijk zal de migratieroute dus wel beschikbaar blijven maar wel opschuiven. Het foerageergebied van de Kerkuil dat verloren gaat zal ruimschoots gecompenseerd worden door de realisatie van het landschapsplan voor Waalre Noord (Grontmij, september 2008).

Extra compensatie oppervlakte in het kader van de Flora en faunawet is niet aan de orde, maatregelen in het kader van de Flora- en faunawet zullen vooral betrekking hebben op de inrichting en het beheer.

6.4 Verstoring

EHS/GHS

In de vorige paragraaf is beschreven welke delen van het plangebied worden daadwerkelijk verdwijnen als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling. De bosjes die niet verdwijnen zullen als gevolg van de geplande ontwikkeling te maken krijgen met een sterke toename van verstoring door mensen, geluid en licht. Vanwege de hoge recreatiedruk in de huidige situatie, en de versnipperde ligging, is de natuurwaarde van de betreffende percelen vrij laag. Het is niet mogelijk om voor dergelijke kleine en versnipperde percelen de effecten van de toename van verstoring als gevolg van de ontwikkeling van Waalre Noord exact te kwantificeren. Daarom is er in overleg met de Provincie Noord-Brabant voor gekozen om er in de bepaling van de compensatieopgave vanuit te gaan dat de aanwezige natuurwaarden in het gebied volledig verdwijnen, en dus ook volledig gecompenseerd dienen te worden. Concreet betekend dit dat de oppervlaktes van de GHS/EHS gebieden die niet aangetast worden opgeteld dienen te worden bij de oppervlakte die in paragraaf 6.3 is bepaald.

Verstoring Meerheide oost	11.193m ²
Verstoring rand meerheide west	<u>2.670m²</u>
Totaal verstoring	13.863m²

Ondanks het feit dat er in deze uitwerking van het compensatiebeginsel vanuit wordt gegaan dat de aanwezige natuurwaarden in het plangebied volledig verdwijnen, zullen de bosjes toch een bepaalde natuurwaarde houden. De bosjes vormen een geschikt leefgebied voor tal van algemene soorten (met name vogels) die weinig kritisch zijn als het gaat om verstoring door mensen.

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling van Waalre Noord is er sprake van verstoring van 13.863 m² bos dat onderdeel uit maakt van de GHS en EHS. Gezien de omvang van de verstoring is er voor gekozen om uit te gaan van volledige aantasting van de aanwezige natuurwaarden. Derhalve is er sprake van een aantasting van 13.863 m² bos.

Flora- en Faunawet

In het plangebied zijn beschermde vleermuisensoorten aangetroffen. Van de aangetroffen vleermuisen maakt alleen de Gewone dwergvleermuis intensief van het plangebied gebruik om te foerageren. De Gewone dwergvleermuis is niet gevoelig voor verstoring door mensen, deze soort is vaak te vinden in bebouwde gebieden.

De Kerkuil die in het gebied aanwezig is zal wel hinder ondervinden als gevolg van de geplande ontwikkeling in het foerageergebied (oppervlakte neemt af), echter deze soort is niet gevoelig voor verstoring door mensen.

7 Toetsing beleidsregel natuurcompensatie

7.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt nader invulling gegeven aan de provinciale beleidsregel natuurcompensatie (provincie Noord-Brabant, 2005). Allereerst wordt aandacht besteed aan het zwaarwegend maatschappelijk belang en de locatiekeuze. In paragraaf 7.4 is beschreven welke mitigerende maatregelen genomen worden. Vervolgens wordt aan de hand van de oppervlaktes die in hoofdstuk 6 zijn bepaald de compensatieopgave uitgewerkt.

7.2 Zwaarwegend maatschappelijk belang

In het provinciaal uitwerkingsplan Zuidoost-Brabant heeft het plangebied de status 'zoekgebied voor verstedelijking, transformatie afweegbaar'. Tevens is de aanduiding te ontwikkelen woongebied ter plaatse van het plangebied opgenomen.

In de regio Eindhoven zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over toekomstige woningbouw, de zogenaamde 'BOR-afspraken' (BOR=Bestuurlijk Overleg Randgemeenten). Hierin is vastgelegd hoeveel woningen Eindhoven en haar randgemeenten in de periode 2030 moeten bouwen. Deze afspraken zijn tevens verwerkt in het Regionaal StructuurPlan (RSP). Uit de BOR-afspraken volgt dat Waalre in de periode tot 2030 plaats moet bieden aan 1720 woningen. Deze afspraken zijn niet vrijblijvend. In 2002 heeft de minister van BZK aan de provincie verzocht om samen met de regiogemeenten een oplossing te vinden voor de behoefte aan woon- en werklocaties. Uiteindelijk zijn de afspraken vastgelegd in het Convenant regionale samenwerking stedelijk gebied Eindhoven.

De regionale woningbouwopgave wordt gedragen door vele kleine woningbouwlocaties en enkele strategisch grotere woningbouwlocaties. Deze grote locaties zijn reeds benoemd in het RSP, waaronder ook Waalre-Noord.

De gemeente Waalre heeft een onderzoek uitgevoerd naar mogelijke woningbouwlocaties binnen de gemeente (Woningbouw gemeente Waalre, Projectenplan, Grontmij Nederland bv, Eindhoven, 24 februari 2005). In dit onderzoek wordt inzichtelijk gemaakt, uitgaande van de regionale taakstelling, wanneer, welke locaties tot ontwikkeling dienen te worden gebracht. Daarbij is het van maatschappelijk belang dat er zowel kwantitatief als kwalitatief op tijd voldoende woningen 'op de markt' komen. Uit het projectenplan volgt dat er behoudens een zestal andere locaties ter plaatse van Waalre-Noord 600 woningen gebouwd dienen te worden, ten einde aan de taakstelling te voldoen.

7.3 Alternatieve locaties

Het SRE (Samenwerkingsverband Regio Eindhoven) heeft in 2007 een PlanMER WeSt laten opstellen. In deze PlanMER zijn de voor- en nadelen van de locaties voor wonen en werken, zoals opgenomen in het RSP, in beeld gebracht voor de diverse milieuaspecten. De locatie Waalre-Noord is in het PlanMER getoetst. In de PlanMER is gekeken naar alternatieven ontwikkeling ten opzichte van het voorkeursalternatief. Ook in het PlanMMA (Meest Milieuvriendelijk Alternatief) is Waalre-Noord als woonlocatie opgenomen. Uit de conclusie van het PlanMER volgt dat er inhoudelijk geen aanleiding is om het RSP te herzien. Een accentverschuiving in de verdeling over de verschillende woonlocaties is te overwegen, echter hiervoor heeft het RSP niet te worden herzien. Deze accentverschuiving heeft niet direct betrekking op Waalre-Noord. Ook in het projectenplan van de gemeente Waalre is beoordeeld welke locaties en eventuele alternatieve locaties voor woningbouw beschikbaar zijn. Hieruit volgt dat de ontwikkeling van Waalre-Noord noodzakelijk is, om aan de regionale taakstelling te kunnen voldoen. De woonlocatie Waalre-Noord dient uiteindelijk plaats te bieden aan 600 woningen. Uit de gebiedsinventarisatie is gebleken dat de netto beschikbare ruimte ter plaatse van het gebied Waalre-Noord

efficiënt moet worden benut, ten einde ook daadwerkelijk plaats te kunnen bieden aan de beoogde 600 woningen, binnen een kwalitatieve uitbreidingslocatie aansluitend op het bestaande dorp.

7.4 Beoordeling mitigerende maatregelen

In de beleidsregel natuurcompensatie van de provincie Noord-Brabant staat omschreven dat bij ruimtelijke ontwikkelingen altijd getracht dient te worden de effecten op aanwezige natuurwaarden te beperken door het treffen van mitigerende maatregelen. In hoofdstuk 6 van deze rapportage is bepaald dat voor alle in het gebied aanwezige natuurwaarden gecompenseerd zal worden. Een aantal delen van de bosjes waarvoor gecompenseerd zal worden, worden echter opgenomen in het plan voor Waalre Noord. Deze bosjes blijven dus gehandhaafd en zullen bijdragen aan de biodiversiteit in de toekomstige woonwijk. De bosjes en bosranden die gehandhaafd blijven vormen in de toekomstige nieuwbouwwijk groene "eilandjes" die als foerageer of rustgebied kunnen dienen voor algemene soorten, maar bijvoorbeeld ook de Grote bonte specht of de Eekhoorn. Het handhaven van deze oudere bosopstanden heeft dus een duidelijk positief effect op de toekomstige natuurwaarden in de nieuwbouwwijk.

7.5 Bepaling compensatie opgave in het kader van GHS/EHS

Als gevolg van de voorgenomen planontwikkeling Waalre Noord gaat in totaal ongeveer 14181m² bos verloren. Daarnaast is er sprake van verstoring van 13863m² bos. Dit bos is begrensd in de EHS en GHS als "multifunctioneel bos" en "overig bos- en natuurgebied". Uitgangspunt in de provinciale beleidsregel natuurcompensatie is dat de netto oppervlakte GHS in Noord-Brabant niet kan afnemen. Concreet betekend dit dat elke vierkante meter GHS die verdwijnt gecompenseerd dient te worden. Daarnaast kent het compensatiebeginsel de zogenaamde kwaliteitstoeslag, welke wordt uitgedrukt in een extra te compenseren oppervlakte bovenop de netto oppervlakte GHS die verloren gaat. De kwaliteitstoeslag wordt bepaald aan de hand van de ontwikkelingstijd van de te compenseren natuur. Hiervoor worden vier categorieën gehanteerd (ontwikkeltijd 0-10 jaar, 10-25 jaar, 25-100 jaar en meer dan 100 jaar). De te compenseren GHS bestaat uit een aantal bospercelen met een verschillende leeftijdsopbouw. De meest waardevolle delen van het plangebied hebben een ontwikkeltijd van circa 25 tot 100 jaar. De initiatiefnemer kiest er bewust voor om voor de volledige compensatieopgave als uitgangspunt te hanteren dat de ontwikkeltijd 25 tot 100 jaar is. Op die manier wordt de werkelijke aangetaste oppervlakte niet één op één gecompenseerd, maar komt het 2/3 van het aantal aangetaste vierkante meters natuur op een andere locatie terug. In totaal bedraagt de compensatieopgave in het kader van de aantasting van de GHS/EHS dus 14.181 m² x 2/3 = 23.635m². Voor de gebieden die enkel verstoord worden wordt geen kwaliteitstoeslag gehanteerd. Deze oppervlakte dient opgeteld te worden bij de oppervlakte die als gevolg van verstoring 1:1 wordt gecompenseerd, 23635+13863=37498 m²

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling van Waalre Noord wordt 28.044m² GHS/EHS aangetast. De minimaal te compenseren oppervlakte bedraagt 37.498m² (vernietiging+2/3 en verstoring)

7.6 Bepaling compensatieopgave in het kader van de Flora en faunawet

Uit het flora- en faunaonderzoek dat in 2008 is uitgevoerd is duidelijk geworden dat enkel de Gewone dwergvleermuis en Kerkuil mogelijk negatieve effecten ondervinden als gevolg van de ontwikkeling van Waalre Noord. Voor beide soorten zijn in het stedenbouwkundig plan, en het landschapsplan specifieke maatregelen genomen. Zo worden vrijwel alle migratieroutes van vleermuizen in stand gehouden en waar mogelijk versterkt. De migratieroute langs de bosrand die wel wordt aangetast schuift enkele tientallen meters op. In het stedenbouwkundig plan is op die plek tevens een brede houtwal voorzien die aansluit op de bosrand. Naar verwachting zal de migratieroute dan ook verplaatst worden naar deze houtwal/bosrand.

In het landschapsplan voor Waalre Noord worden tal van akkers omgevormd naar natuurgebied en kleinschalig cultuurlandschap. Hiermee zal per saldo het leefgebied van de Kerkuil aanzienlijk verbeteren. Als de schuur gesloopt wordt kan overwogen worden om elders in de nabije omgeving een kerkuilenkast te plaatsen.

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling van Waalre Noord dienen migratieroutes van vleermuizen in stand gehouden en versterkt te worden. Het foerageergebied van de Kerkuil dient kwalitatief verbeterd te worden.

7.7 Bepaling compensatieopgave in het kader van de Boswet

De boswet stelt dat alle oppervlakte aan bos die verdwijnt 1:1 moet worden herplant. In het geval van Waalre Noord betekent dit dat er in tenminste 14.181m² bos aangeplant dient te worden. Er is geen sprake van een kwaliteitstoeslag in het kader van de Boswet.

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling van Waalre Noord dient 14.181m² bos herplant te worden.

8 Compensatievoorstel

8.1 Locatiekeuze compensatiegronden

De compensatie die voortvloeit uit de ontwikkeling van Waalre Noord wordt gerealiseerd binnen het landschapsplan (Landschapsplan de Groene Mantel, Grontmij september 2008). In dit plan wordt een robuuste natuurzone voorgesteld tussen Waalre en Eindhoven. Figuur 8.1 geeft een indruk van het landschapsplan. Voor een gedetailleerdere uitwerking van de het landschapsplan en de locatie van de percelen waarop daadwerkelijk gecompenseerd plaatsvindt, wordt verwezen naar het landschapsplan. Het Landschapsplan Waalre noord biedt voldoende ruimte om de volledige natuurcompensatie voor Waalre Noord te realiseren.

Figuur 8.1: Ontwerp landschapsplan de Groene Mantel

8.2 Compensatie in relatie tot nabijheid A2/A67

Nagenoeg de gehele natuurzone tussen Waalre en Eindhoven ligt in de invloedzone van de rijksweg A2/A67. De 50 dB(A) contour van de rijksweg ligt voorbij de noordelijke oever van de plas. Ondanks de invloedzone van de rijksweg is het van wezenlijk belang dat de robuuste natuurzone wordt gerealiseerd. Tevens is het gewenst dat de natuurcompensatie in het kader van Waalre-Noord een plek krijgt in deze natuurzone. Het gebied heeft de status GHS, stuweel-vogelgebied, wat impliceert dat het gebied ondanks de aanwezigheid van de verstorende snelweg toch zeer geschikt is voor struweelvogels. De Beleidsregel natuurcompensatie van de provincie stelt dat compensatie bij voorkeur plaats dient te vinden in de GHS omdat voor deze gebieden reeds een afweging is gemaakt en is bepaald dat er kansen liggen voor natuur. Zoals besproken met bureau natuur van de provincie, behoort natuurcompensatie gelegen binnen de invloedzone van de rijksweg in dit specifieke geval tot de mogelijkheden, indien kan worden gesteld dat de beoogde ecotopen en doelsoorten goed tot ontwikkeling kunnen komen. In onderstaande paragraaf 8.3 worden de ecotopen en doelsoorten beschreven, waarvan wordt gesteld dat zij niet gevoelig zijn voor verstorende geluid.

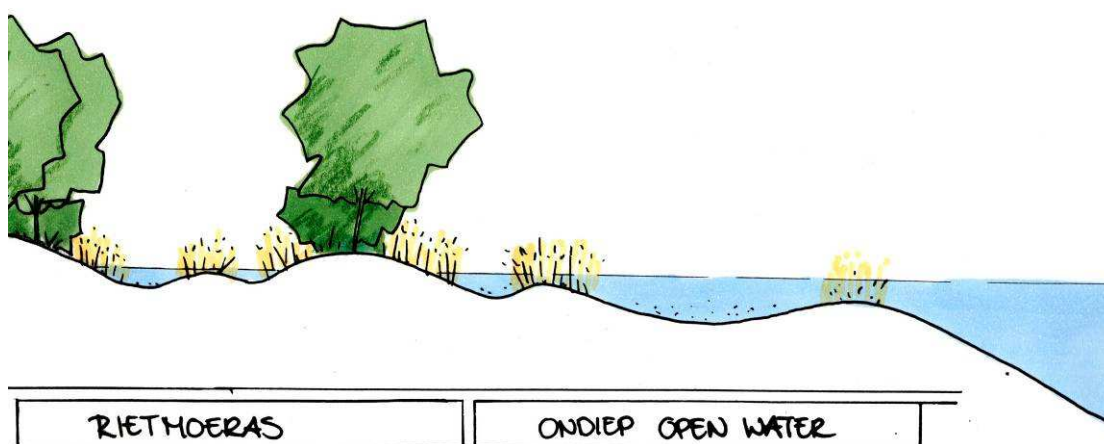
8.3 Beschrijving inrichtingsplan

8.3.1 Algemeen

In deze paragraaf zal kort beschreven worden welke ecotopen in de Groene Mantel worden gerealiseerd en voor welke doelsoorten. Het is van belang om de compensatie binnen dit groter verband te zien omdat juist door de robuustheid van de gehele zone hoogwaardige natuur gerealiseerd kan worden. Indien enkel naar de percelen wordt gekeken die effectief als compensatiegrond worden meegeteld zal dit verband niet duidelijk worden. In de volgende paragraaf wordt beschreven welke percelen als compensatie fungeren.

8.3.2 Watervegetatie

Door de uitbreiding van de oppervlakte ondiep water in de plas zal de hoeveelheid watervegetatie aanzienlijk toenemen. Water met een diepte tussen de 0,5 en 1,5 meter biedt goede ontwikkelmogelijkheden voor een drijfblad- en ondergedoken vegetatie. Hierbij valt te denken aan diverse soorten sterrenkroos, fonteinkruid, vederkruid, hoornblad, en misschien zelfs wel drijvende waterweegbree. Momenteel zijn dergelijke planten maar in beperkte mate aanwezig. Deze ondiepe zone is belangrijk als paaiplaats voor vissen zoals Blankvoorn, Rietvoorn, Karper, Baars en Snoek. Het jonge vissenbroed groeit op tussen de dichte onderwaterbegroeiing, deze vormt een ideale schuilplaats. Ook voor amfibieënlarven vervult de beplanting deze functie. Typische watervogels zoals de Fuut, Dodaars, Slobeend, Winter- en Zomertaling vinden in deze zone volop voedsel.

Figuur 8.3 Dwarsdoorsnede van de oever van de Meeris in de nieuwe situatie

8.3.3 Moeras

De waterbodem van de Meeris zal langzaam oplopen richting de oever, en wanneer de waterdiepte minder dan 50 centimeter bedraagt, is het water ook geschikt voor moerasvegetatie zoals Riet. De moeraszone kan bestaan uit Rietmoeras, Kleine zeggemoeras en Vochtig heischraal grasland. Soorten die mogelijk tot ontwikkeling komen in deze zone zijn behalve Riet ook Grote- en kleine lisdodde, diverse soorten zeggen, biezen en russen, Kattestaart, Gele lis en plaatselijk misschien Wilde gagel. Diverse soorten rietvogels zoals Kleine karekiet, Blauwborst, Rietgors en Waterral zijn afhankelijk van dergelijke moeraszones. Ook die Roerdomp die nu al regelmatig in de rietzone wordt waargenomen profiteert van de uitbreiding van de moeraszone.

Het moeras wordt geen gelijk oplopende oever maar een gevarieerde zone met kleine eilandjes, diepere plasjes en ondiepe delen. Op de drogere delen zal moerasbos van wilgen en elzen tot ontwikkeling komen, terwijl in de diepere delen de moerasvegetatie domineert. Sommige van deze plasjes zullen niet bereikbaar zijn voor vissen, waardoor ze een ideale kraamkamer vormen voor amfibieën. Takken van de wilgen en elzen die boven het water hangen zijn zeer geschikt als zitplek voor de IJsvogel. Vanaf de tak houdt hij het onderstaande water in de gaten en vangt kleine visjes die in dit gebied opgroeien. Libellen profiteren ook van de ondiepe moeraszone. De combinatie van moeras, een grote waterplas, ruige graslanden, heide en bos vormt een zeer geschikt libellengebied. Er zijn dan ook veel soorten te verwachten waaronder bijvoorbeeld de Azuurjuffer, Gewone- en Houtpantserjuffer, Bloedrode- en Zwarte heidelibel, Platbuik, Blauwe glazenmaker en Paardenbijter. Maar ook de meer kritische Bandheidelibel, Tengere grasjuffer, Beekoeverlibel en Plasrombout zijn in het gebied te verwachten.

8.3.4 Loofbos

In het noordoostelijk deel van het plangebied wordt een groot gebied ingeplant met inheems loofbos. Dit bos wordt gedomineerd door soorten zoals Zomereik, berk, Linde en Beuk. De bossen hebben goed ontwikkelde zoomvegetatie van kleine bomen en struiken, het bos vloeit als het ware over in het meer open gebied. Het loofbos sluit aan op het reeds aanwezige bos waarin in de huidige situatie naaldbomen overheersen. Door ook het bestaande bos om te vormen naar een meer gevarieerd loofbos ontstaat een geschikt leefgebied voor tal van typische bossoorten zoals Kuifmees, Zwarte mees, Wielewaal en Havik. Door het huidige bos om te vormen naar een gevarieerd naaldbos ontstaat een bos waarin voldoende staand en liggend dood hout aanwezig is. Dood hout is van groot belang voor tal van insecten, die op hun beurt weer soorten zoals Zwarte specht, Kleine bonte specht en Boomklever aan trekken. Groene spechten profiteren van de bosranden en grazige vegetatie omdat op die (zonnige) plaatsen veel mierenhopen te vinden zijn, de belangrijkste voedselbron voor deze soort.

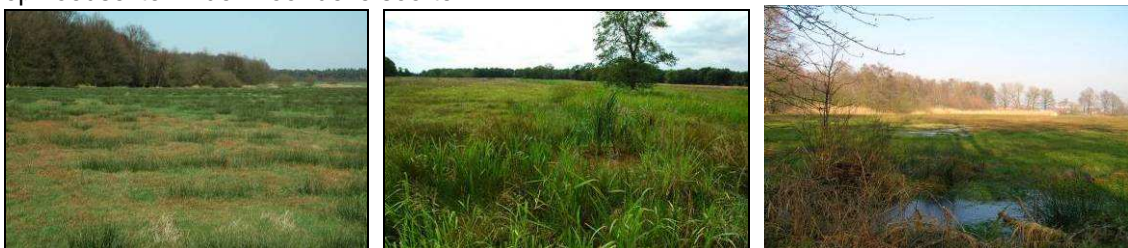
8.3.5 Heide

In de huidige situatie zijn twee relatief kleine heideveldjes in het plangebied aanwezig. Op deze heideveldjes is het oorspronkelijke reliëf met kleine stuifduintjes duidelijk herkenbaar. Verder is de heide goed ontwikkeld en is er nauwelijks sprake van vergrassing door pijpenstrootje of verbossing. De heide wordt afgewisseld door tal van solitaire zomereiken en een sporadisch aanwezige vliegden. Ondanks de beperkte omvang en hoge recreatiedruk komen op de heideveldjes een aantal bijzondere soorten voor zoals de Levendbarende hagedis en de Veldkrekkel. Om een duurzaam voortbestaan van de populaties van deze soorten te kunnen garanderen is het van groot belang om de leefgebieden te verbinden en uit te breiden. De verbinding tussen de twee heideveldjes wordt gelegd door het aanwezige naaldbos om te vormen naar een open heide zone. Daarnaast worden de agrarische percelen ten noordwesten van het de heideveldjes omgevormd tot heide. Hiertoe zal de bouwvoor van deze percelen worden afgegraven zodat de schrale ondergrond weer aan het maaiveld komt te liggen. Er wordt naar gestreefd om op een tweetal plaatsen ondiepe vennen te creëren. Deze vennen vormen een geschikt leefgebied voor typische heidesoorten zoals de Poelkikker, Heikikker en Rugstreeppad. De gradiënt van droge heide naar vochtige heide en het ven is interessant voor een aantal bijzondere plantensoorten die kenmerkend zijn voor vennen en vochtige heide. Hierbij valt te denken aan Ronde zonnedauw en Moerashertshooi. De vennen zullen in droge zomers volledig droogvallen, op die manier blijven de vennen vrij van vissen die eigenlijk niet in een dergelijk vensysteem thuis horen. Na het afgraven van de landbouwgronden zullen pioniersoorten zoals de Kleine Plevier en Rugstreeppad snel in het gebied opduiken. Wanneer de successie verder gevorderd is zullen ook soorten als de Wulp, Roodborsttapuit, Boompieper en de Nachtzwaluw het gebied weten te vinden.

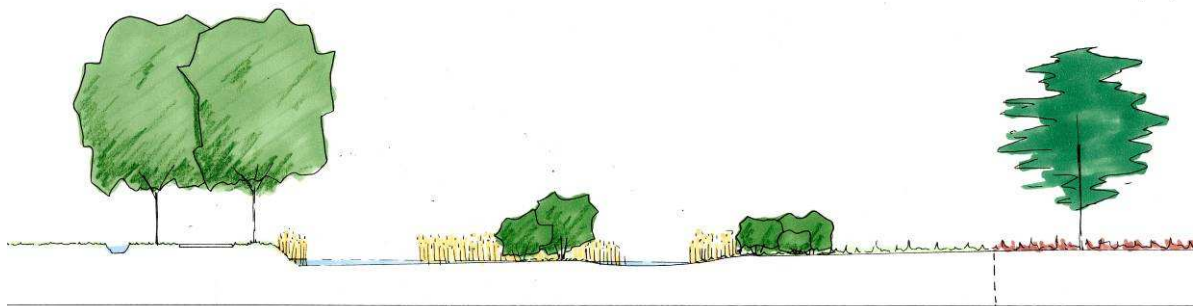
8.3.6 Vochtig schraalgrasland

De landschapszone ten noorden van Waalre wordt gekenmerkt door de sterke gradiënt tussen het beekdal van de Dommel en de hoger gelegen gronden. Op de overgang van de hoge gronden naar het beekdal, en in het beekdal is sterke kwel aanwezig. Deze kwel is een belangrijke randvoorwaarde voor de ontwikkeling van schraalgraslanden. Dit zijn botanisch zeer waardevolle graslanden die het hele jaar door zeer vochtig tot nat zijn. Schraalgraslanden zijn typisch voor de Brabantse beekdalen, maar als gevolg van verdroging en landbouw vrijwel volledig verdwenen. Ter hoogte van knooppunt de Hogt ligt in de huidige situatie nog één klein perceel vochtig schraalgrasland. Dit perceel wordt beheerd door Natuurmonumenten en illustreert de potenties van de overige percelen in Dommeldal. Momenteel komen hier soorten voor als Pinksterbloem, Waterviolier en Holpijp voor. Wellicht dat in de toekomst ook soorten terugkeren zoals Heidekartelblad, Gevlekte orchis, Welriekende nachtorchis en Spaanse ruit. Voor weidevogels, amfibieën en struweelvogels zijn dergelijke kleinschalige natte graslandjes, afgewisseld met houtwallen en bosjes ideaal leefgebied. Door de grote insectenrijkdom is er in deze graslanden volop voedsel te vinden voor deze soorten.

8.3.7 Natte verbinding

Voor moerasgebonden soorten zoals amfibieën, bepaalde plantensoorten en insecten is het interessant om het Dommeldal en de moeraszone bij de Meeris met elkaar te verbinden. Op deze manier ontstaat een groter, en gevarieerder leefgebied. In het plan wordt uitgegaan van een vochtige zone die ontstaat door het verlagen van het maaiveld en de aanleg van grote poelen. Op deze manier ontstaat een open, maar toch gevarieerd landschap met veel gradiënten tussen nat en droog. Voor amfibieën en insecten vormt een dergelijke verbinding een zeer geschikt leefgebied, maar ook voor struweelvogels is een natte zone een duidelijke meerwaarde. Soorten zoals de Geelgors, Kneu en Patrijs zullen volop voedsel vinden in dit gebied, en de kleine bosjes en struwelen vormen geschikte nestgelegenheden.

Figuur 8.4 dwarsdoorsnede van de natte verbinding